

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชนใน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง

Factors Affecting to Course of School Dropout of the Youth in Sikao District, Trang Province

วรรณกร พลพิชัย* และ จันตรา อุ้ยเอ็ง

Wannakorn Ponpichai* and Jantra Uieng

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

*Email: mamoz@hotmail.com, n_juntra@hotmail.com

Received: Sep 27, 2017

Revised: Apr 19, 2019

Accepted: Oct 24, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับคุณภาพชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง ความเข้มแข็งในการมองโลกและสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชน 2) ปัจจัยที่มีผลต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชน เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ออกโรงเรียนกลางคันในอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า 1) เยาวชนที่ออกโรงเรียนกลางคันมีคุณภาพชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันพบว่าสาเหตุด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนด้านบุคคลและด้านสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยที่มีผลต่อสาเหตุการออก

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

โรงเรียนกลางคันของเยาวชนในอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง คือ สถานภาพสมรสของบิดามารดา ความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถในการจัดการ คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม คุณภาพชีวิตด้านร่างกายและอาชีพของมารดามีผลต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 20.7 ($R^2_{adj} = .207$)

คำสำคัญ: สาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชน การเห็นคุณค่าในตนเอง ความเข้มแข็งในการมองโลก

Abstract

The objectives of this study were as following: 1) to study the level of quality of life, self-esteem, sense of coherence, and course of school dropout of the youth. 2) to analyze the factors Affecting to course school dropout of the youth. The data were collected from 150 youths that school dropout in Sikao district, Trang Province. Research instrument was the questionnaires; the data were analyzed by using statistical methods; including mean, standard deviation and multiple regression analysis with stepwise method. The results had concluded as following: firstly, the youths had quality of life, self-esteem, and sense of coherence at the average level, the cause of school dropout of the youths had economic dimension, family dimension, environmental and social dimension at the low level, while personal dimension and place of education dimension at the average level. Secondly, results from multiple regression analysis with stepwise method indicated that those of independent variables could predict the reasons for school dropout including marital status of the parents, manageability dimension of sense of coherence, social relationships

dimension and physical dimension of quality of life, and occupation of mother had influenced on school dropout of the youth with the statistical significance level of .001, and could predict it at 20.7 percents ($R^2_{adj} = .207$).

Keywords: course of school dropout in youth, self-esteem, sense of coherence

บทนำ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการศึกษามาเป็นเวลานาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเห็นว่าการศึกษเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังเช่น Siwarak (1990) ได้ชี้ให้เห็นลักษณะสำคัญของการศึกษาของไทย ในอดีตว่าการศึกษาเป็นกระบวนการเล่าเรียน รวมถึงกระบวนการที่จะนำไปสู่การก่ออุปนิสัยและทัศนคติเช่นการเรียนรู้อาษาจากบิดามารดาญาติพี่น้องและคนอื่น ๆ ภายในครัวเรือนตลอดจนการสั่งสอนอย่างเป็นทางการและการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ นอกจากนี้ National Economic and Social Development Plan 11th 2012-2016 (Board of Directors National Economic and Social Development, 2011) ก็ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเนื่องจากเล็งเห็นว่าปัจจุบันสังคมไทยยังมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งจากผลการพัฒนาตามช่วงวัยเด็กพบว่าระดับเข้าวัยปฐมวัย ค่าเฉลี่ยลดลงจาก 91 เป็น 88 ในช่วงปี 1997-2009 (องค์การอนามัยโลก กำหนดไว้ที่ 90-110) และยังมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพทำให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้นอัตราการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นหญิงอายุ 14-19 ปีเพิ่มจาก 54.9 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คนในปี 2005 เป็น 56.2 ในปี 2010 ซึ่งการที่เยาวชนหญิงตั้งครรภ์ก็อาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ต้องออกโรงเรียนกลางคัน ต้องมีบุตรทั้งที่ยังไม่มีวุฒิภาวะ ไม่สามารถ

เลี้ยงดูตนเองได้ ไม่มีอาชีพ ต้องพึ่งพาพ่อแม่หรือผู้ปกครอง และอาจจะมีปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมาก

ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนของเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษาเป็นจำนวนมาก ซึ่งการที่ประเทศไทยมีจำนวนเยาวชนนอกระบบการศึกษาเป็นจำนวนมากนั้นได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยทำให้ประเทศไทยต้องสูญเสียเงินโดยเฉลี่ยกว่า 3 แสนล้านบาทต่อปี กล่าวคือ ปัญหาเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษาของประเทศไทย มีผลกระทบต่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย (GDP) สูงถึงร้อยละ 3 ต่อปี เทียบเท่าการเติบโต 3% ของ GDP นอกจากนี้ Ruengarrearat (2014) ผู้จัดการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กล่าวในเวทีการประชุมวิชาการอภิวัดพัฒนการเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศถึงกลุ่มเด็กเยาวชนไทยที่ถูกลิ้มจากระบบการศึกษาไทยว่ามี 2 กลุ่มหลักคือ 1) เด็กปฐมวัยจำนวน 3.7 แสนคน ที่ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ และ 2) เด็กด้อยโอกาส 3-5 ล้านคนหากประเทศไทยสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทั่วถึงและถึงเด็กเหล่านี้คืนสู่ห้องเรียนได้แล้ว ประเทศไทยจะมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงขึ้นอีกเท่าตัว ซึ่งหมายถึงเงินที่มีมูลค่าสูงถึง 3 แสนล้านบาทต่อปี ทศวรรษที่ผ่านมาจึงเป็นทศวรรษแห่งความสูญเสียของประเทศไทยที่ต้องเสียโอกาสในการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจไปถึง 3 ล้านล้านบาท (Office of the Promotion of Social Learning and Youth Quality, 2014) นอกจากนี้ยังพบว่ามีความเสี่ยงจำนวนไม่น้อยที่ออกโรงเรียนกลางคัน โดยในปี 2009 ได้มีการรวบรวมสถิติสถานการณ์การออกจากโรงเรียนกลางคันของนักเรียน โดยข้อมูลการออกกลางคันของนักเรียนทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งประเทศจำนวน 49,562 คน คิดเป็นร้อยละ 0.67 และเมื่อจำแนกเป็นรายภาคพบว่า ภาคใต้มีนักเรียนออกกลางคันมากที่สุด คือจำนวน 9,751 คน คิดเป็นร้อยละ 0.89 (Office of the Commission Basic education, 2009) น่าสนใจว่าเยาวชน

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

จำนวน 49,562 คนเหล่านี้ต้องออกจากโรงเรียนเพราะเหตุใด และหลังจากออกจากโรงเรียนแล้วเยาวชนเหล่านี้มีคุณภาพชีวิตอย่างไร

จากเหตุผลข้างต้นจะเห็นได้ว่าประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งส่งเสริมและสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาโดยด่วนที่สุด เพื่อที่จะทำให้ประเทศสามารถเดินหน้าไปได้ อย่างเต็มประสิทธิภาพ การเริ่มต้นส่งเสริมและสร้างโอกาสให้กับเยาวชนผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส ได้มีโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง เป็นสิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตระหนักเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะผู้ที่มีความใกล้ชิดกับเยาวชน อาทิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต.อบจ. หน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ จะต้องทราบถึงปัญหาของประชาชนในชุมชนของตนเองและหาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือ แต่ที่ผ่านมาจะพบว่า ผู้นำท้องถิ่น องค์กรหรือหน่วยงานที่มีความสามารถในการให้ความช่วยเหลือผู้ขาดโอกาสทางการศึกษายังไม่ได้รับทราบข้อมูลที่เป็นปัญหา เรื่องการศึกษาของเยาวชนในพื้นที่ของตนเองเท่าที่ควร ทำให้เยาวชนจำนวนมากต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ต้องออกมาทำงาน มีครอบครัวก่อนวัยอันควร ทั้งที่บางคนมีความปรารถนาอย่างยิ่งที่จะศึกษาในระดับที่สูงๆ ฉะนั้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการนำเสนอข้อมูล ปัญหาที่พบว่าในชุมชนนั้น ๆ มีปัญหาและปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อโอกาสในการศึกษาของเยาวชน และจะได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งส่งเสริมให้เยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

สำหรับสถานการณ์การออกจากโรงเรียนกลางคันของเยาวชนในจังหวัดตรัง ซึ่งทำการสำรวจล่าสุดในปี 2009 พบว่ามีเยาวชนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันเฉพาะในปี 2009 มากเป็นอันดับที่ 3 ของประเทศ และมากที่สุด ในภาคใต้ คือจำนวน 1,248 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 (Office of

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

the Commission Basic education, 2009) ซึ่งถือว่าเป็นตัวเลขที่ค่อนข้างสูง ในแต่ละปีก็จะมีเยาวชนออกจากโรงเรียนกลางคืนสะสมเพิ่มขึ้น ทำให้ปัจจุบันมีจำนวนเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษามากขึ้นทุกปี ซึ่งจะทำให้ประเทศต้องสูญเสียโอกาสในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สูญเสียทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และสูญเสียการพัฒนาด้านสังคม ทั้งที่เยาวชนเหล่านี้สามารถที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศได้ จากการลงพื้นที่สำรวจในอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง โดยการพูดคุยสอบถามจากผู้นำชุมชน ชาวบ้าน และผู้ปกครองของเยาวชน ถึงสถานการณ์การออกจากโรงเรียนกลางคืนและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในพื้นที่อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง พบว่ามีเยาวชนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ โดยเคยได้เรียนและต้องออกจากโรงเรียนกลางคืนเป็นจำนวนมาก จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้เยาวชนซึ่งเป็นวัยที่ควรอยู่ในระบบการศึกษา ต้องออกมาใช้ชีวิตในลักษณะเสมือนกับวัยผู้ใหญ่ บางคนมีครอบครัวตั้งแต่อายุน้อย มีบุตรในวัยที่ยังไม่เหมาะสมกับวุฒิภาวะ ต้องทำงานไม่เหมาะสมกับวัย บางคนไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ต้องเป็นภาระอยู่ในการดูแลของผู้ปกครอง และมีจำนวนไม่น้อยที่ดำเนินชีวิตบนแนวทางที่ไม่เหมาะสม เช่น มีพฤติกรรมยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด พฤติกรรมก้าวร้าวอันธพาล ไม่รู้จักผิดชอบชั่วดี ติดการพนัน และพฤติกรรมลักขโมย เป็นต้น จากเหตุผลดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าการศึกษาคือปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการขัดเกลาทางสังคมวิธีการหนึ่งที่ทำให้บุคคลเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และเป็นหนทางสู่การสร้างอาชีพที่มั่นคง ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อสาเหตุการออกจากโรงเรียนกลางคืนของเยาวชนในอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เพื่อที่จะได้หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้เยาวชนมีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น รวมทั้งหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความเป็นอยู่ที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง ความเข้มแข็งในการมองโลก และสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชนในอำเภอสีเกา จังหวัดตรัง

2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยส่วนบุคคล คุณภาพชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และความเข้มแข็งในการมองโลกที่มีต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชนในอำเภอสีเกา จังหวัดตรัง

สมมติฐานของการศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคล คุณภาพชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และความเข้มแข็งในการมองโลก สามารถร่วมกันพยากรณ์สาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชน

การทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของการออกโรงเรียนกลางคัน คุณภาพชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และความเข้มแข็งในการมองโลก สามารถสรุปแต่ละแนวคิดได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของการออกโรงเรียนกลางคัน

O'Shea and Michael D. (2006) กล่าวว่ากรออกกลางคันหมายถึง การเลือกที่จะออกจากโรงเรียนโดยเจตนาที่จะไม่กลับเข้ามาเรียนก่อนที่จะได้รับใบประกาศนียบัตร ซึ่งสาเหตุของการออกโรงเรียนกลางคันนั้น Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1 (2009) กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ นักเรียนออกกลางคันว่าประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยและสาเหตุจากตัวนักเรียน เช่น ไม่สนใจการเรียนเพื่อหน่วยการเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน ปรับตัวเข้ากับครูและเพื่อนไม่ได้ 2) ปัจจัยและสาเหตุจากครอบครัว ชุมชนและสภาพแวดล้อม

เช่น ครอบครัวจน ครอบครัวแตกแยก ขาดความตระหนักในความสำคัญของการศึกษา 3) ปัจจัยและสาเหตุจากสภาพสถานศึกษา เช่น ครูจัดการสอนไม่เหมาะสม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนไม่ดี ครูใช้คำพูดไม่เหมาะสม บรรยากาศไม่เอื้อให้เรียนรู้ เป็นต้น จากสาเหตุข้างต้นสามารถนำมาสรุปเป็นสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันที่แคลงและเฉพาะด้านมากขึ้นได้เป็น 5 สาเหตุ ได้แก่ 1) สาเหตุด้านบุคคล 2) สาเหตุด้านเศรษฐกิจ 3) สาเหตุด้านสภาพแวดล้อม 4) สาเหตุด้านครอบครัว 5) สาเหตุด้านสถานศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิต หมายถึง การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและเศรษฐกิจ Hunter (1992) Mahatnirankul (2002) ได้พัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก โดยเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต WHOQOL-BREF-THAI ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ชนิดคือ แบบภาวะวิสัย (Perceived objective) และอัตวิสัย (self-report subjective) ประกอบด้วยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้านคือ 1) ด้านร่างกาย คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคลซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน 2) ด้านจิตใจ คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น 4) ด้านสิ่งแวดล้อม คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

McCrosky and Stewart (1986) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นทัศนคติของบุคคลที่มองเห็นตัวเองในเชิงคุณค่าโดยรวม ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีแนวโน้มขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง มักตกอยู่ใต้อิทธิพลของผู้อื่น และมีการควบคุมตนเองไม่ค่อยได้ ในขณะที่ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงมักจะเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นและคาดหวังในความสำเร็จที่จะได้รับเป็นอย่างดี บุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงนั้น มีลักษณะกระตือรือร้น มีความ

เชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ดีคิดในด้านบวก พอใจในตนเอง รักตนเอง ไม่รู้สึก
ด้อยค่า เคารพตนเองตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้ง
สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม Coopersmith (1981)

4. แนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งในการมองโลก

Antonovsky (1984) ได้ให้ความหมายของความเข้มแข็งในการมองโลกว่า
เป็นการรับรู้โลกอย่างผสมผสานทั้งด้านความคิดและอารมณ์ มองโลกตามความ
เป็นจริง มีความเชื่อมั่นว่าสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งที่เกิดจากตนเองและสภาพแวดล้อม
เป็นสิ่งที่มิมีเหตุมีผลสามารถอธิบายได้ สามารถคาดการณ์และจัดการแก้ไขได้ด้วย
ตนเองหรืออาจจะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นก็ได้ นอกจากนี้ความเข้มแข็งในการ
มองโลกสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 องค์ประกอบคือ ด้านความสามารถในการเข้าใจ
ด้านความสามารถในการจัดการ และด้านความสามารถในการให้ความหมาย
Antonovsky (1984)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Yuyeanpong (2007) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลส่งผลให้เยาวชน
ตัดสินใจออกจากโรงเรียนกลางคันในระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัย
ที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออกจากโรงเรียนกลางคันของเยาวชนคือ
ปัจจัยทางด้านสภาพทางเศรษฐกิจรองมาคือปัจจัยด้านครอบครัวของเยาวชน ซึ่งก็
คือการศึกษาและไม่สนับสนุน ส่วนปัจจัยต่อมาคือปัจจัยทางด้านตัวของเยาวชน ส่วน
ใหญ่การตัดสินใจออกจากโรงเรียนกลางคันนั้นเป็นการตัดสินใจของตัวเยาวชนเอง
โดยให้เหตุผลว่าสติปัญญาไม่ดี ผลการเรียน การเรียนซ้ำชั้น ลักษณะนิสัยส่วนตัว
พฤติกรรมเบี่ยงเบนการคบเพื่อน การไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาและมองไม่
เห็นอนาคตจากการศึกษา การลอกเลียนแบบการดำเนินชีวิตจากสิ่งแวดล้อมรอบ
ข้าง

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบและวิธีการศึกษาดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เยาวชนที่ออกโรงเรียนกลางคันและมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง และมีอายุอยู่ในช่วง 15 -17 ปี

กลุ่มตัวอย่าง

การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้สูตรคำนวณแบบไม่ทราบขนาดของประชากรของ Cochran (1977) โดยสัดส่วนการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชนในอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เท่ากับร้อยละ 1.1 กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนระหว่างสัดส่วนของประชากรกับค่าของกลุ่มตัวอย่างที่นักวิจัยยอมให้เกิดขึ้นในการศึกษาเท่ากับ 0.02 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้

สูตรคำนวณ

$$n = \frac{Z_{\alpha}^2 P(1 - P)}{e^2}$$

เมื่อ Z_{α} คือ ค่าคะแนนมาตรฐานเมื่อกำหนดให้ระดับนัยสำคัญ เท่ากับ

α

P คือ ค่าสัดส่วนที่เราสนใจจะประเมิน

$1 - \alpha$ คือ ระดับความเชื่อมั่นที่กำหนดให้ เช่น 95%, 99%

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนระหว่างสัดส่วนของประชากรกับค่าของกลุ่มตัวอย่างที่นักวิจัยยอมให้เกิดขึ้นในการศึกษา

$$n = \frac{1.96^2 (0.015)(1 - 0.015)}{0.02^2}$$

$$n = 142 \approx 150$$

ดังนั้น เพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลจึงได้เพิ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น 150 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดย แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะแบบตรวจรายการ โดยมีข้อความเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับชั้นสูงสุด ก่อนออกโรงเรียน สถานภาพสมรสของบิดามารดา จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้เฉลี่ยของครอบครัว ลำดับการเกิด การรู้จัก หลักรัฐ กศน.

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุของการออกโรงเรียนกลางคันเป็น ข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถ สรุปสาเหตุออกได้เป็น 5 ด้าน ได้แก่ด้านบุคคล ด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านสถานศึกษา เกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถามเป็น แบบมาตราวัดประเมินค่า มีให้เลือก 5 ระดับ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ โดยเริ่มจากระดับมากที่สุดถึงน้อยที่สุด ข้อความที่ใช้มีลักษณะในเชิงบวก โดย กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคือจริงมากที่สุด เท่ากับ 5 จริงมากเท่ากับ 4 จริงปาน กลางเท่ากับ 3 จริงน้อย เท่ากับ 2 และไม่จริงเลย เท่ากับ 1

การแปลความหมายของระดับคะแนน โดยใช้ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนเป็นตัวชี้วัดตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของ Best (1993) มีรายละเอียดดังนี้ ช่วงระดับคะแนน

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

- 1.00 - 1.49 เท่ากับ สาเหตุผู้นั้นอยู่ในระดับต่ำมาก
1.50 - 2.49 เท่ากับ สาเหตุผู้นั้นอยู่ในระดับต่ำ
2.50 - 3.49 เท่ากับ สาเหตุผู้นั้นอยู่ในระดับปานกลาง
3.50 - 4.49 เท่ากับ สาเหตุผู้นั้นอยู่ในระดับสูง
4.50 - 5.00 เท่ากับ สาเหตุผู้นั้นอยู่ในระดับสูงมาก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตโดยใช้เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL – BREF – THAI) พัฒนาโดย Mahatnirankul et al, 2011) ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 26 ข้อ ประกอบด้วยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน คือด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สำหรับการแปลผลคะแนนคุณภาพชีวิตมีคะแนนตั้งแต่ 26 - 130 คะแนน โดยเมื่อผู้ตอบรวมคะแนนทุกข้อได้คะแนนเท่าใด สามารถเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติที่กำหนดคือคะแนน 26 – 60 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี คะแนน 61 – 95 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตกลางๆ คะแนน 96 – 130 คะแนน แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดี นอกจากนี้สามารถแบ่งระดับคะแนนคุณภาพชีวิต แยกออกเป็นองค์ประกอบต่างๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์คะแนนระดับคุณภาพชีวิต

องค์ประกอบ	การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี	คุณภาพชีวิตกลางๆ	คุณภาพชีวิตที่ดี
ด้านร่างกาย	7-16	17-26	27-35
ด้านจิตใจ	6-14	15-22	23-30
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3-7	8-11	12-15
ด้านสิ่งแวดล้อม	8-18	19-29	30-40
คุณภาพชีวิตโดยรวม	26-60	61-95	96-130

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองใช้แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem) Roger Rubin's Self-Esteem Scale แปลโดย Department of Mental Health (2004) ประกอบด้วยข้อความ 62 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน เป็นข้อความเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ (self-concept) จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem scale) จำนวน 10 ข้อเป็นการประเมินอัตมโนทัศน์ (self-concept rating) จำนวน 22 ข้อ การคิดคะแนนรวมคิดโดยการรวมคะแนนทั้ง 62 ข้อ ซึ่งมีช่วงคะแนน (โดยทฤษฎี Theoretical Range of Scores) ตั้งแต่ 62-190 ในการแบ่งระดับของคะแนนความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง มีเกณฑ์การแบ่งต่อไปนี้

62-94 เท่ากับ มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองในระดับต่ำ

95-158 เท่ากับ มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง

159-190 เท่ากับ มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองในระดับสูง

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้มแข็งในการมองโลกใช้แบบวัดความเข้มแข็งในการมองโลกของ Antonovsky Nucharemkul และดัดแปลงปรับปรุงโดย Jullabat (2008) ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 29 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความสามารถในการเข้าใจ ด้านความสามารถในการจัดการ และด้านความสามารถในการให้ความหมาย โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของความเข้มแข็งในการมองโลกทั้งโดยรวมและรายด้านดังนี้ (Katsing, 1995)

5.00 – 7.00 เท่ากับ มีความเข้มแข็งในการมองโลกระดับสูง

3.00 – 4.99 เท่ากับ มีความเข้มแข็งในการมองโลกระดับปานกลาง

1.00 – 2.99 เท่ากับ มีความเข้มแข็งในการมองโลกระดับต่ำ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

แล้วนำข้อมูลที่ได้อ่านคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลจากการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

1) แบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุของการออกโรงเรียนกลางคันมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .969

2) แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .919

3) แบบสอบถามเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .885

4) แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้มแข็งในการมองโลก มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .809

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามไปให้กับกลุ่มตัวอย่างอธิบายถึงเหตุผลในการเข้าไปขอข้อมูลโดยการให้ตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งอธิบายว่าข้อมูลที่ได้นำเสนอในภาพรวมเท่านั้น มีการอธิบายคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม เมื่อตอบเสร็จจะส่งคืนแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ

2) จากนั้นผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมแบบสอบถามและนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำแบบสอบถามที่ตรวจให้คะแนนแล้วมาบันทึกคะแนนโดยการลงรหัสและบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์เพื่อรอการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

1) การวิเคราะห์เพื่อบรรยายลักษณะข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้หาค่าเฉลี่ยของข้อมูลต่างๆและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ใช้พยากรณ์ตัวแปรหนึ่งตัว ซึ่งเป็นผลจากตัวแปรอิสระตั้งแต่สองตัวขึ้นไป โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การกำหนดสมมติฐานได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ คือ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษา

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง ความเข้มแข็งในการมองโลก และสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชนในอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง พบว่าคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 86.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน การเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 143.64$) ความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความสามารถในการจัดการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.15$) ในขณะที่ด้านความสามารถในการเข้าใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.07$) ส่วนสาเหตุของการออกโรงเรียนกลางคันพบว่าสาเหตุด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม อยู่ในระดับต่ำ ส่วนสาเหตุด้านบุคคล และด้านสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสถานศึกษา ($\bar{x} = 2.62$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านครอบครัว ($\bar{x} = 2.12$) ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับคุณภาพชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และความเข้มแข็งในการมองโลก

ตัวแปร	\bar{x}	(S.D.)	ระดับ
คุณภาพชีวิต			
1. ด้านร่างกาย	23.52	4.42	ปานกลาง
2. ด้านจิตใจ	20.51	4.44	ปานกลาง
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	9.97	2.45	ปานกลาง
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	25.17	6.53	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตโดยรวม	86.13	16.15	ปานกลาง
ความเข้มแข็งในการมองโลก			
1. ด้านความสามารถในการเข้าใจ	4.07	.59	ปานกลาง
2. ด้านความสามารถในการจัดการ	4.15	.58	ปานกลาง
3. ด้านความสามารถในการให้ความหมาย	4.14	.63	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวม	4.12	.62	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเอง	143.64	16.14	ปานกลาง
สาเหตุการออกโรงเรียนกลางคัน			
1. ด้านบุคคล	2.61	.648	ปานกลาง
2. ด้านเศรษฐกิจ	2.48	.971	ต่ำ
3. ด้านครอบครัว	2.12	.909	ต่ำ
4. ด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม	2.32	.781	ต่ำ
5. ด้านสถานศึกษา	2.62	.877	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคัน	2.43	.685	ต่ำ

2. ผลการศึกษาสมการพยากรณ์ปัจจัยส่วนบุคคล คุณภาพชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และความเข้มแข็งในการมองโลกที่มีต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชนในอำเภอสีเกา จังหวัดตรัง มีดังนี้

จากข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ จะต้องมีการทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของตัวแปรอิสระทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งจากการ

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

ทดสอบพบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์กันไม่เกิน .80 ทำให้สามารถใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนได้ (Stepwise Multiple Regression Analysis) และเมื่อนำมาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคัน พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชนมี 5 ตัวแปร ได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม สถานภาพสมรสของบิดามารดา ความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถในการจัดการ คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย และอาชีพของมารดา สามารถพยากรณ์สาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 21.8 ($R^2_{adj} = .218$)

เมื่อนำตัวแปรที่สามารถพยากรณ์สาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันมาเขียนสมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ มาเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐานดังนี้

$$RT = .318 (Q3) - .216 (MR) - .221 (C2) - .206 (Q1) - .158 (OC)$$

หมายเหตุ: RT หมายถึง สาเหตุการออกโรงเรียนกลางคัน

Q3 หมายถึง คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

MR หมายถึง สถานภาพสมรสของบิดามารดา

C2 หมายถึง ความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถในการจัดการ

Q1 หมายถึง คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย

OC หมายถึง อาชีพของมารดา

จากสมการพยากรณ์สาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชน พบว่าตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในการพยากรณ์สาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชนได้ดีที่สุดคือ คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม รองลงมาคือ สถานภาพสมรสของบิดามารดา ความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถในการจัดการ คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย และอาชีพของมารดา ตามลำดับตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชน

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	p-value
1. คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Q3)	.089	.024	.318	3.773	.000
2. สถานภาพสมรสของบิดามารดา (MR) (อยู่ด้วยกัน =1,ไม่ได้อยู่ด้วยกัน =0)	-.309	.107	-.216	.2892	.004
3. ความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถ ในการจัดการ (C2)	-.241	.084	-.221	-2.878	.005
4. คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย (Q1)	-.032	.013	-.206	-2.390	.018
5. อาชีพของมารดา (OC) (เกษตรกรและรับจ้าง =1,ค้าขายและธุรกิจส่วนตัว=0)	-.238	.116	-.158	-2.045	.043
ค่าคงที่ (a) = 3.668					
R = .483		R ² = .233		R ² _{adj} = .207	
			F=128 8.773		sig = .000

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลโดยการแบ่งข้อมูลออกเป็นสอง ส่วน ส่วนแรกเป็นการอภิปรายผลการศึกษา ส่วนที่สองเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. อภิปรายผลการศึกษา

1.1 *คุณภาพชีวิต ความเข้มแข็งในการมองโลก การเห็นคุณค่าในตนเอง และสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคัน โดยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้*

1) เยาวชนมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางทั้งคุณภาพชีวิตโดยรวม และคุณภาพชีวิตรายด้าน โดยคุณภาพชีวิตนั้นหมายถึง การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและเศรษฐกิจ Hunter (1992) World Health Organization WHOQOL Group (1995) กล่าวว่าคุณภาพชีวิตของบุคคลขึ้นอยู่กับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และค่านิยมในเวลานั้น ๆ ประกอบด้วย 4 มิติ คือ มิติร่างกาย มิติจิตใจ มิติความสัมพันธ์ทางสังคม และมิติสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลจึงเป็นสิ่งสำคัญ และจากผลการศึกษาที่พบว่าเยาวชนมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางทั้งคุณภาพชีวิตโดยรวมและคุณภาพชีวิตรายด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเยาวชนอยู่ในครอบครัว สังคม หรือสภาพแวดล้อมที่อาจจะไม่ส่งเสริมต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีมากนัก แต่ไม่ถึงขั้นที่จะก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินชีวิต เช่น ความเป็นอยู่แบบพออยู่พอกิน มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง หรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ได้เป็นอันตรายคุกคาม แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้มีปัจจัยอื่น ๆ ที่พิเศษต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีกว่านี้ ประกอบกับเยาวชนส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพิงพ่อแม่ผู้ปกครอง ไม่ได้ประกอบอาชีพเลี้ยงตนเอง จึงอาจจะทำให้เยาวชนไม่ได้มีตัวเลือกมากนักในการนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิต ฉะนั้น จึงควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนที่ออกโรงเรียน

กลางคันได้ประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองเพื่อที่จะได้มีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดียิ่งขึ้นไป

2) เยาวชนมีความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นการรับรู้โลกทั้งด้านความคิดและอารมณ์ เป็นลักษณะของการมองโลกตามความเป็นจริง เชื่อมั่นว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมีเหตุมีผลสามารถอธิบายได้ สามารถคาดการณ์และจัดการแก้ไขได้ด้วยตนเองหรืออาจจะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นได้ Antonovsky (1993) บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงจะสามารถปรับตัวและเผชิญปัญหาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะเยาวชนที่ยังอยู่ในช่วงวัยรุ่นที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งอาจทำให้เยาวชนเกิดปัญหาด้านการปรับตัวและไม่สามารถจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ และจากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่าเยาวชนมีความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการให้คำแนะนำปรึกษาจากบุคคลในครอบครัวและบุคคลใกล้ชิดยังไม่มากพอ ขาดต้นแบบที่จะทำให้เขาเรียนรู้วิธีการจัดการกับปัญหา หรือความสัมพันธ์กับคนรอบข้างยังไม่มากพอ ดังที่ Sullivan (1993) กล่าวว่า แหล่งด้านทางความเครียดทั่วไปที่มีผลต่อการเผชิญความเครียด ซึ่งเป็นแหล่งประโยชน์ทางจิตสังคมที่ช่วยบุคคลจัดการหรือเผชิญกับปัญหาความตึงเครียดในชีวิตได้ โดยการดึงมาใช้ผ่านทางความเข้มแข็งในการมองโลก หนึ่งในปัจจัยนั้นคือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น คู่สมรส เพื่อนสนิท คนใกล้ชิดหรือญาติ โดยกลุ่มคนเหล่านี้สามารถช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวเผชิญปัญหาและจัดการกับภาวะเครียดที่เกิดขึ้นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น จึงควรมีการพัฒนาและส่งเสริมให้เยาวชนมีความเข้มแข็งในการมองโลกให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถจัดการกับตนเองเมื่อเผชิญปัญหาได้อย่างเหมาะสม

3) เยาวชนมีการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง โดยการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการที่บุคคลประเมินตนเองแล้วแสดงออกในลักษณะของการ

ยอมรับหรือไม่ยอมรับตนเอง เป็นการแสดงให้เห็นถึงขอบเขตความเชื่อของบุคคลที่มีต่อตนเองในเรื่องของความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และความมีคุณค่าของตนเอง Coopersmith (1984) ซึ่งการที่เยาวชนเห็นคุณค่าในตนเองในระดับปานกลางอาจเนื่องมาจากเยาวชนมีลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เรียบ ๆ ไม่หวือหวา ไม่ได้มีกิจกรรมหรือลักษณะของการดำเนินชีวิตที่กระตุ้นให้เกิดความท้าทายหรือกระตุ้นให้ต้องการประสบความสำเร็จ และไม่ได้มีการตั้งศักยภาพที่มีอยู่มาใช้มากนัก ทำให้เยาวชนไม่ได้เกิดความรู้สึกพิเศษต่อตนเองมาก หรือไม่ได้มีพฤติกรรมใดที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งสิ่งนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความรู้ความสามารถของเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับ Coopersmith (1981) ที่กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองจะทำให้เป็นคนกล้าคิดกล้าทำ กล้าเผชิญปัญหา และถือว่าปัญหาเป็นเรื่องที่ทำทนายไม่ยอมท้อต่ออุปสรรค ใช้กลไกในการป้องกันตนเองน้อย ซึ่งจะช่วยให้มีชีวิตที่มีความสุขและใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนในกลุ่มนี้

4) สาเหตุการออกกลางคันของเยาวชนด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนด้านบุคคลและด้านสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมไม่ใช่ประเด็นสำคัญที่เป็นสาเหตุให้เยาวชนออกโรงเรียนกลางคัน แต่เป็นประเด็นทางด้านบุคคลและด้านสถานศึกษาที่เป็นสาเหตุให้เยาวชนออกโรงเรียนกลางคันมากกว่า โดยเฉพาะปัจจัยและสาเหตุจากตัวนักเรียนที่อาจจะไม่สนใจการเรียน เกิดความเบื่อหน่ายการเรียน เรียนอ่อน เรียนไม่ทันเพื่อน มีปัญหากับเพื่อน มีปัญหาชู้สาว เจ็บป่วย มีพฤติกรรมเกรง ไม่รู้บทบาทหน้าที่ตนเอง ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา เป็นต้น ส่วนประเด็นด้านสถานศึกษาที่เป็นสาเหตุให้เยาวชนออกโรงเรียนกลางคัน อาจเนื่องมาจากโรงเรียนอยู่ไกลจากบ้าน โรงเรียนขาดความพร้อมเรื่องอุปกรณ์ ขาดความสัมพันธที่ดีและขาดความเป็นธรรมต่อผู้เรียน หรือเมื่อเกิดปัญหาครูไม่สามารถให้คำแนะนำปรึกษา

ที่ดีได้ ขาดการติดตามปัญหาของนักเรียนอย่างจริงจัง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Nunat (2016) ที่ได้ศึกษาแนวทางการป้องกันความเสี่ยงในการออกกลางคันของเด็กและเยาวชน โดยพบว่าปัจจัยเสี่ยงด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และพบว่าปัจจัยเสี่ยงต่อการออกกลางคัน 3 อันดับสูงสุด คือ เด็กและเยาวชนมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำส่งผลต่อการเรียน ติด 0, ร, มส ในหลายวิชา รองลงมา คือ เด็กและเยาวชนมีปัญหาเรื่องความรัก และเพื่อนต่างเพศ และเด็กและเยาวชนมีปัญหาด้านพฤติกรรมกรเรียน เช่น ขาดการวางแผน การแบ่งเวลาให้เหมาะสม ขาดความรับผิดชอบ และผลการศึกษาปัจจัยเสี่ยงด้านครูและสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าปัจจัยเสี่ยงต่อการออกกลางคัน 3 อันดับสูงสุด คือ ครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวไม่เข้าใจปัญหาที่เด็กและเยาวชนเผชิญ รองลงมา คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อแก้ปัญหาสำหรับเด็กและเยาวชนได้เป็นรายกรณีไม่ทั่วถึงและครอบคลุมนักเรียนทุกคน และโรงเรียนไม่มีนโยบายติดตามและเฝ้าระวังเด็กและเยาวชนที่ขาดเรียนบ่อย ๆ อย่างจริงจัง

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกโรงเรียนกลางคัน

ของเยาวชนตามสมการพยากรณ์ที่ได้ ประกอบด้วยคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม สถานภาพสมรสของบิดามารดา ความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถในการจัดการ คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย และอาชีพของมารดา ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชนนั้นมีความเกี่ยวข้องกับทั้งตัวเยาวชนเองและปัจจัยทางด้านครอบครัว ซึ่งจากสมการพยากรณ์ที่ได้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชนนั้น ไม่ได้เกิดจากปัจจัยเดียว และไม่ได้เกิดจากตัวเยาวชนเพียงผู้เดียว แต่มีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องมากมาย โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านครอบครัวของเยาวชนที่พบว่ามีหลายปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เยาวชนต้องออกโรงเรียนกลางคัน โดยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชน กล่าวคือถ้าเยาวชนมีคุณภาพชีวิตด้าน

ความสัมพันธ์ทางสังคมเพิ่มขึ้นจะทำให้เป็นสาเหตุให้เยาวชนมีโอกาสออกโรงเรียน กลางคืนเพิ่มขึ้น ซึ่งคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม คือการรับรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่นการรับรู้ถึงการที่ได้รับการช่วยเหลือจากบุคคล อื่นในสังคมการรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วยรวมทั้ง การรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์ Mahatnirankul et al, (2002) ซึ่งการที่คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ สาเหตุการออกโรงเรียนกลางคืนของเยาวชนนั้นอาจเนื่องมาจากตัวเยาวชนที่ยังอยู่ ในช่วงวัยรุ่นยังขาดวุฒิภาวะและวิจารณญาณในการดำเนินชีวิต เช่น เรื่องการคบ เพื่อนการมีความรักในวัยเรียน ใช้ชีวิตอยู่กับปัจจุบันโดยไม่มองถึงอนาคตจึงอาจมี การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมแล้วเกิดเป็นพฤติกรรมคล้อยตามกัน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Yuyeanpong (2007) ที่พบว่าปัจจัยทางด้านตัวของ เยาวชนเกี่ยวกับการตัดสินใจออกจากโรงเรียนกลางคืนนั้น ส่วนหนึ่งให้เหตุผลว่า ลักษณะนิสัยส่วนตัว พฤติกรรมเบี่ยงเบนการคบเพื่อน การไม่เห็นความสำคัญของการ ศึกษาและมองไม่เห็นอนาคตจากการศึกษา การลอกเลียนแบบการดำเนินชีวิต จากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง นอกจากนี้ความรักความผูกพันหรือมิตรภาพระหว่าง เพื่อนและความปรารถนาดีที่มีต่อกันอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้มีพฤติกรรม คล้อยตามหรือลอกเลียนแบบกันมากขึ้น ดังที่ WHOQOL Group (1995) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นการแสดงความรู้สึกที่เป็นมิตร ความปรารถนาดี ความรักและความผูกพันที่สามารถแสดงออกได้ทั้งทางร่างกายและและอารมณ์ เช่น การให้และรับความรัก การร่วมทุกข์ร่วมสุข เป็นต้น

2) สถานภาพสมรสของบิดามารดามีอิทธิพลต่อสาเหตุของการออก โรงเรียนกลางคืนของเยาวชน กล่าวคือเยาวชนที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันเป็นสาเหตุ ให้มีโอกาสในการออกโรงเรียนกลางคืนน้อยกว่าเยาวชนที่บิดามารดาไม่ได้อยู่ ด้วยกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่บิดามารดาได้อาศัยอยู่ด้วยกันทำให้เยาวชนมี โอกาสได้รับการอบรมสั่งสอน การสนับสนุนส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของการ ศึกษา รวมทั้งมีโอกาสได้รับแนวคิดที่ดี เกี่ยวกับทักษะในการใช้ชีวิตและ

คำแนะนำต่าง ๆ ที่ถึงพร้อมด้วยความรักความอบอุ่นและความปรารถนาดีอย่างเต็มที่มากกว่าเยาวชนที่บิดามารดาไม่ได้อาศัยอยู่ด้วยกัน และหากมีปัญหาในการดำเนินชีวิตก็อาจจะได้รับความช่วยเหลือมากกว่าสอดคล้องกับ Gottlieb (1985) ที่กล่าวว่าสามี ภรรยา บุตร และสมาชิกของครอบครัว เป็นกลุ่มบุคคลที่ให้การสนับสนุนด้านอารมณ์ จิตใจ ความรักและความห่วงใยเป็นลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมมากที่สุด และให้ความสำคัญกับคุณภาพของความสัมพันธ์มากกว่าปริมาณ ซึ่งเป็นระดับการสนับสนุนทางสังคมในระดับแคบหรือระดับลึกนอกจากนี้การที่บิดามารดาอาศัยอยู่ด้วยกันอาจเป็นผลดีในด้านเศรษฐกิจของครอบครัว คือทำให้ครอบครัวมีรายได้จากทั้งบิดาและมารดา จึงช่วยให้มีกำลังในการส่งเสริมให้บุตรได้รับการศึกษามากขึ้น ซึ่งปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการออกโรงเรียนกลางคันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Deejai et al. (2012) ที่พบว่าปัจจัยด้านครอบครัวที่มีผลต่อการออกกลางคันโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ ครอบครัวมีฐานะยากจน ทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อสถานศึกษา แม่ต้องรับภาระคนเดียว ครอบครัวมีลูกหลายคนต้องดูแลและผู้ปกครองมีอาชีพไม่แน่นอน

3) ความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถในการจัดการมีอิทธิพลเชิงลบต่อสาเหตุของการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชน กล่าวคือถ้าเยาวชนมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถในการจัดการลดลงจะเป็นสาเหตุทำให้เยาวชนมีโอกาออกโรงเรียนกลางคันเพิ่มขึ้นซึ่งความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถในการจัดการ คือการที่บุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีแหล่งประโยชน์เพียงพอที่จะดำเนินการจัดการกับสิ่งเร้า มีความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถควบคุมหรือจัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อตนเองได้ โดยรับรู้ว่าคุณสามารถวางแผน จัดการ และเลือกวิธีการต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้องกับพื้นฐานของความเป็นจริง ตลอดจนสามารถใช้แหล่งช่วยเหลือภายในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักให้กำลังใจตนเอง การมองสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิตในแง่บวก การมีความหวังอยู่เสมอ และสามารถขอความช่วยเหลือจากแหล่งอื่นได้ เช่น

บุคคลที่ไว้วางใจ เพื่อน แหล่งข้อมูลต่าง ๆ และสามารถนำมาจัดการแก้ปัญหาหรือความต้องการของตนได้ด้วยความมั่นใจไม่หวาดกลัว และไม่จมอยู่กับความรู้สึกเศร้าเสียใจนานจนเกินไป Antonovsky (1984) ซึ่งจะเห็นได้ว่าความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถในการจัดการเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้บุคคลมีความเชื่อมั่นในการจัดการกับปัญหาและอุปสรรคได้ไม่หวาดหวั่นต่อสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเอง ฉะนั้น หากเยาวชนขาดความสามารถในด้านนี้และเมื่อเยาวชนต้องเจอกับปัญหาหรือสิ่งบั่นทอนความรู้สึกก็อาจจะหมดกำลังใจ ท้อแท้และล้มเลิกความตั้งใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย เช่นเดียวกับการเรียนหนังสือที่เยาวชนจะต้องเจอกับปัญหาได้เสมอ หากขาดความสามารถในการจัดการแล้วอาจทำให้ล้มเลิกความตั้งใจในการเรียนและต้องออกโรงเรียนกลางคันก็เป็นได้

4) คุณภาพชีวิตด้านร่างกายมีอิทธิพลเชิงลบต่อสาเหตุของการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชน กล่าวคือถ้าเยาวชนมีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายลดลงจะทำให้เป็นสาเหตุให้เยาวชนมีโอกาસออกโรงเรียนกลางคันเพิ่มขึ้น ซึ่งคุณภาพชีวิตด้านร่างกายเป็นการรับรู้ถึงสภาพทางด้านร่างกายของบุคคลที่มีผลต่อชีวิตประจำวัน ประกอบด้วยปัจจัย 7 ด้าน สามารถสรุปปัจจัยดังกล่าวโดยรวมได้แก่ การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึก สุขสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึงผลกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการเคลื่อนไหวของตนเอง การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าคุณต้องพึ่งพาหรือการรักษาทางการแพทย์ เป็นต้น (WHOQOL Group, 1995) จะเห็นได้ว่าคุณภาพชีวิตด้านร่างกายเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิต ฉะนั้น หากบุคคลมีสุขภาพที่ดีก็จะสามารถช่วยให้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้อย่างเต็มศักยภาพและไม่มีอุปสรรคด้านร่างกายมาเป็นตัวสกัดกั้นในการทำสิ่งต่าง ๆ และในทางตรงกันข้ามหากบุคคลมีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายที่ไม่ดีก็จะทำให้การดำเนินชีวิตยากลำบากขึ้น เกิดความ

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

ท้อแท้ได้ง่าย ต้องอยู่ในภาวะการณ์พึ่งพาผู้อื่น เป็นต้น และการที่คุณภาพชีวิตด้านร่างกายมีอิทธิพลเชิงลบต่อสาเหตุของการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชนนั้น อาจเนื่องมาจากการที่เยาวชนมีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายที่ไม่ดีและไม่สามารถจัดการกับความเจ็บป่วยหรือเจ็บปวดทางร่างกายได้ จึงทำให้เยาวชนขาดความคล่องตัวในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ต้องพึ่งพาคนอื่น แล้วเกิดเป็นมูลเหตุจูงใจให้เยาวชนตัดสินใจยุติบทบาทในการเป็นนักเรียนลงในที่สุด

5) อาชีพของมารดามีอิทธิพลต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชน กล่าวคือเยาวชนที่มีมารดาประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรหรือรับจ้างเป็นสาเหตุให้เยาวชนมีโอกาสออกโรงเรียนกลางคันน้อยกว่าเยาวชนที่มีมารดาประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาชีพเกษตรกรและรับจ้างเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงานหนักในการทำงาน รายได้น้อย และประชาชนจำนวนมากที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองต้องเช่าของผู้อื่นหรือรับจ้างทำงานในฐานะลูกจ้างทำให้เกิดความยากลำบากในการดำเนินชีวิต ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าความยากลำบากประกอบกับการไม่มีทรัพย์สินสมบัติหรือความมั่นคงในชีวิตของมารดานั้น ทำให้มารดาไม่ปรารถนาให้บุตรของตนเองต้องมีชีวิตที่ยากลำบากเช่นตน จึงมีการส่งเสริมและปลูกฝังให้บุตรของตนเองมีความมุ่งมั่นและเห็นความสำคัญของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ George and Michael (1994) ที่กล่าวว่าครอบครัวเป็นแหล่งให้ข้อมูลและให้การเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบโลก การขัดเกลาทางสังคมจากครอบครัวนี้จะสร้างตำแหน่งทางสังคมให้กับบุคคล ให้การเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ เรียนรู้รูปแบบการสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสม ซึ่งเป็นการเตรียมสำหรับการเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตในบทบาทการสมรสและการประกอบอาชีพจากข้อค้นพบในประเด็นนี้พบว่าแม้อาชีพของมารดาจะมีอิทธิพลต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคัน แต่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ Yuyeanong (2007) ที่พบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออกจากโรงเรียนกลางคันของเยาวชนคือปัจจัยทางด้านสภาพทางเศรษฐกิจ

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและ

คุณภาพชีวิตด้านร่างกายมีอิทธิพลต่อสาเหตุของการออกโรงเรียนกลางคันของเยาวชนโดยในด้านความสัมพันธ์ทางสังคมนั้น โรงเรียนและครอบครัวควรให้การดูแลเยาวชนอย่างใกล้ชิดอบรมสั่งสอนและปลูกฝังค่านิยมที่ดีแก่บุตรหลาน รวมทั้งชี้แนะแนวทางในการประพฤติตนให้อยู่ในกรอบที่เหมาะสม ฉะนั้น ความรักความอบอุ่นในครอบครัว ความเข้าใจการใช้เหตุผลซึ่งกันและกัน รวมทั้งการส่งเสริมให้เยาวชนได้ทำในสิ่งที่ตนเองชอบก็อาจจะสามารถเป็นเกราะป้องกันไม่ให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ ส่วนคุณภาพชีวิตด้านร่างกายควรมีการดูแลใส่ใจในตรวจสุขภาพประจำปี เมื่อเกิดความเจ็บป่วยจะต้องได้รับการรักษาด้วยวิธีการที่ถูกต้อง ครอบครัวและบุคคลใกล้ชิดควรให้กำลังใจ อบรมสั่งสอนให้ใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาท รวมทั้งส่งเสริมสุขภาพให้มีความแข็งแรงอยู่เสมอ

2) โรงเรียนและครอบครัวควรมีการส่งเสริมหรือปลูกฝังให้ตัว

เยาวชนมีทัศนคติที่ดีต่อตัวเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง มองโลกในแง่บวก รวมทั้งการให้กำลังใจแก่เยาวชนเมื่อต้องเจอกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ

3) ในการประชุมผู้ปกครองทุกครั้งควรมีกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งโดยเฉพาะพ่อแม่ที่จะต้องรู้จัก ปรับตัวปรับทัศนคติเข้าหากัน ใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิตร่วมกัน ไม่แก้ปัญหาโดยการใช้ความรุนแรง ส่งเสริมทักษะการสื่อสารที่ดีภายในครอบครัว การประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่ลูก เพื่อเป็นกระตุ้นให้ผู้ปกครองได้ข้คิดและปรับเปลี่ยนทัศนคติในการดำเนินชีวิตในครอบครัวให้อยู่ในกรอบที่เหมาะสม

4) ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้การทำงานหรือการประกอบอาชีพของพ่อแม่ เพื่อที่จะทำให้ทราบถึงความเหนื่อยยากความลำบากของพ่อแม่ ไม่ควรเลี้ยงดูแบบตามใจหรือเลี้ยงแบบให้มีความสุขสบายมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้เยาวชนขาดจิตสำนึก ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษา

2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันเชิงคุณภาพควบคู่กับการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อที่จะทำให้ทราบถึงข้อมูลในระดับลึก
- 2) ควรมีการศึกษาตัวแปรทางจิตวิทยาอื่น ๆ ที่อาจจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะความเป็นพลเมืองดีเช่น การมองโลกในแง่ดี ความฉลาดทางอารมณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง หรือภาวะผู้นำ เป็นต้น
- 3) ควรมีการศึกษากลุ่มประชากรที่เป็นเยาวชนในพื้นที่อื่น ๆ ของจังหวัดตรังเพื่อทราบว่าเยาวชนในแต่ละพื้นที่มีสาเหตุของการออกโรงเรียนกลางคันด้วยปัจจัยใดและเปรียบเทียบกับว่ามีสาเหตุของการออกโรงเรียนกลางคันแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้เยาวชนได้รับการศึกษาในชั้นที่สูงขึ้นและอย่างทั่วถึงต่อไป

บทสรุป

จากการศึกษาตัวแปรทั้งหมด ทั้งปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชน คุณภาพชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเอง และความเข้มแข็งในการมองโลกทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันโดยรวมของเยาวชนในอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม สถานภาพสมรสของบิดามารดาความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถในการจัดการ คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย และอาชีพของมารดา ซึ่งจะเห็นได้ว่าข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้มีความแตกต่างไปจากการค้นพบในงานวิจัยครั้งก่อน ๆ ซึ่งที่ผ่านมามักจะพบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคัน แต่จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าปัจจัยทางจิตวิทยาในเรื่องคุณภาพชีวิตการเห็นคุณค่าในตนเองและความเข้มแข็งในการมองโลกก็มีผลต่อสาเหตุการออกโรงเรียนกลางคันด้วยเช่นกัน ฉะนั้น ข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับเปลี่ยนแนวทางในการป้องกันหรือลด

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

ปัญหาการออกโรงเรียนกลางคันได้ตรงจุดมากยิ่งขึ้น โดยการให้ความสำคัญกับ
ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาของเยาวชน
เพิ่มขึ้นอีกประเด็น

References

- Antonovsky, A. 1984. The Sense of Coherence as a Determinant of Health. In J.D. Matarazzo, S.M. Weiss, Best, J.W. 1993. **Research in Education**. Boston, MA.: Allyn and Bacon.
- Cochran, W.G. 1977. **Sampling Techniques**. 3rd ed. New York: John Wiley and Sons Inc.
- Coopersmith, S. 1981. **The Antecedent of Self-Esteem**. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
- Coopersmith, S. 1984. **SEI: Self- Esteem Inventories**. California: Consulting Psychologist Press, Inc.
- Deejai, P. et al. 2012. **Factors affecting to the Course of School Dropout It is based on opinions of undergraduates Rajamangala University of Technology Phra Nakhon: Research report** ajamangala University of Technology Phra Nakhon. (in Thai)
- Department of Mental Health. **A handbook of activities. "Practice thinking, solving problems, developing EQ" (for Youth Friends Center)** 2nd edition Nonthaburi: Printing house of Veterans Organization (in Thai)
- George, J.B., and Michael P.S. 1994. **Sociology: Cultural Diversity in a Changing World**. United States Of American: A Division of Simon & Schuster, Inc.

- Gottlieb, J. L. 1985. **Social Participation of Individuals in Four Rural Community of The Northeast: Rural Sociology**. Columbia: University Missouri Press.
- Hunter, S. 1992. Adult Day Care: “Promotion Quality of Life the Elderly”. **Journal of Gerontological Nursing** 18(2): 17-20.
- Jackle, M. J. 1974. **Lift Stultification and Kidney Dialysis**. Nursing Forum, (XIII): 362-370.
- J. A. Herd, M. E. Miller & S. M. Weiss (Eds), **Behavioral Health: A Handbook of Health Enhancement and Disease Prevention** (pp. 114-129). New York: Wiley - Interscience.
- J.A. Herd, M.E. Miller & S.M. Weiss (Eds). 1993. “The Structure and Properties of the Sense of Coherence Scale”. **Social Science Medicine**, 36(6), 725-733.
- Jullabat, P.2008. **The correlation between the strength of See the world on the quality of life of chronic renal failure patients who are on dialysis**. Hemodialysis machine. Master of Nursing Thesis: Christian University. (in Thai)
- Katsing, W. 1995. **"Mean and interpretation"**. Research news Educational 18: 8-11. (in Thai)
- Mahatnirankul, S. et al. 2002. **A study report on the project to create a ready-made program in the survey of mental health in the area of 2002**. Chiang Mai: Suan Prung Hospital. Chiang Mai Province. (in Thai)
- McCroskey, J. C., Richmond, V. P., & Stewart, R. A. 1986. **One-on-one: The foundations of interpersonal communication**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

- Nunat, N. 2016. “ **Guidelines for preventing the risk of dropout for children and youth In the educational area of Nakhon Sawan Province** ”. V. Academic and Social Science Research 11: 33-46. (in Thai)
- Office of the National Economic and Social Development Board, office of the Prime Minister. 2011. **National Economic and Social Development Plan 11th (2012-2016)**. http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=5748. 30 May. (in Thai)
- Office of the Basic Education Commission (OBEC) Ministry of Education. 2009. **School Dropout**. https://www.msociety.go.th/article_at_tach/9872/14246.pdf. 20 July.
- Office of the Chanthaburi Educational Service Area, District 1. 2009. **Government action plan Annual budget year 2009**. Chanthaburi: Policy Group and Work plan of Chanthaburi Educational Service Area Office 1. (in Thai)
- O’ Shea, Michael D. 2006. “ Student perception of teacher support: Effect on student Achievement ” . **Doctor of Education Dissertation**, State University.
- Pannarat, N. et al. 2009. "The problem of half-term resignation of youth who received Scholarships of the Suknimit Foundation of Thailand, Songkhla Province ". Narathiwat Ratchanakarin University 11: 130-144. (in Thai)
- Siwarak, S. 1990. **The influence of Buddhist slavery on Thai society**. Bangkok: Bophit Company Limited printing. (in Thai)

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564)

- Sullivan, G.C. 1993. “ Toward Clarification of Convergent Concept: Sense of Coherence, Will to Meaning, Locus of Control, Learned Helplessness and Hardiness”. **Journal of Advanced Nursing**, 18(11), p. 1772-1778.
- WHOQOL Group, 1995. “ **The World Health Organization Quality of Life Assessment (WHOQOL): Position Paper form the World Health Organization**”. *Soc Soi Med* 41:1403-9.
- Yueanyong, U. 2007. **The study of factors influencing the effect of youth. Decided to drop out of high school dropout. Case study at Ban Bua Subdistrict, Mueang District, Buriram Province.** Master of Economics Thesis: Thammasat University.